

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลของการลดอุณหภูมิแบบสุญญากาศต่อคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวของปวยเห่ลิ่ง	
ผู้เขียน	นางสาวพวงเพชร เหมรัตน์ตระกูล	
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) พืชสวน	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.คณัย บุญเกียรติ ดร.พิชญา บุญประสม	ประธานกรรมการ กรรมการ
บทคัดย่อ		

การศึกษาคุณภาพทางกายภาพและเคมีระหว่างการเก็บรักษาปวยเห่ลิ่งซึ่งบรรจุในถุงพลาสติกชนิดพอลิเอทิลีนที่อุณหภูมิต่างๆ พบว่า เมื่อเก็บรักษานาน 2 วัน ปวยเห่ลิ่งที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0, 4 และ 8 องศาเซลเซียส มีลักษณะปรากฏดีกว่าปวยเห่ลิ่งที่เก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิห้อง (28 ± 2 องศาเซลเซียส) โดยปวยเห่ลิ่งที่เก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิห้องมีค่า L^* ค่า chroma และการสูญเสียน้ำหนักมากที่สุด อีกทั้งมีอายุการเก็บรักษาสั้นที่สุด สำหรับปริมาณคลอโรฟิลล์ เอ ปริมาณคลอโรฟิลล์ บี และปริมาณคลอโรฟิลล์ทั้งหมดของปวยเห่ลิ่งที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0, 4 และ 8 องศาเซลเซียส มีค่าสูงกว่าปวยเห่ลิ่งที่เก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิห้อง โดยปวยเห่ลิ่งที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0 องศาเซลเซียส มีลักษณะปรากฏดีที่สุด มีปริมาณวิตามินซีสูงที่สุด และมีอายุการเก็บรักษานานที่สุด อย่างไรก็ตามอุณหภูมิในการเก็บรักษาไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้และปริมาณแคโรทีนอยด์ของปวยเห่ลิ่ง

ค่าพารามิเตอร์ในการทำงานที่เหมาะสมสำหรับการลดอุณหภูมิปวยเห่ลิ่งโดยใช้ระบบสุญญากาศ คือ กำหนดความดันภายในห้องลดอุณหภูมิ (final pressure) เท่ากับ 6 มิลลิบาร์ และระยะเวลาที่ผลิตผลอยู่ภายใต้ความดันที่กำหนด (holding time) เท่ากับ 8 นาที โดยปวยเห่ลิ่งมีการ

สูญเสียน้ำหนัก 1.63 เปอร์เซ็นต์ ใช้เวลาในการลดอุณหภูมิทั้งสิ้น 19 นาที และใช้พลังงานเท่ากับ 2.6 กิโลวัตต์ชั่วโมง คิดเป็นค่าไฟฟ้า 0.028 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับการลดอุณหภูมิปวยเล้งโดยใช้ระบบสุญญากาศร่วมกับน้ำ ค่าพารามิเตอร์ในการทำงานที่เหมาะสม คือ กำหนดความดันภายในห้องลดอุณหภูมิ (final pressure) เท่ากับ 7 มิลลิบาร์ ระยะเวลาที่ผลิตผลอยู่ภายใต้ความดันที่กำหนด (holding time) เท่ากับ 5 นาที และระยะเวลาในการพ่นน้ำ (water time) เท่ากับ 350 วินาที โดยปวยเล้งมีการสูญเสียน้ำหนัก 1.31 เปอร์เซ็นต์ ใช้เวลาในการลดอุณหภูมิทั้งสิ้น 23 นาที และใช้พลังงานเท่ากับ 2.60 กิโลวัตต์ชั่วโมง คิดเป็นค่าไฟฟ้า 0.028 บาทต่อกิโลกรัม

ปวยเล้งที่ผ่านการลดอุณหภูมิด้วยระบบสุญญากาศและสุญญากาศร่วมกับน้ำมีการสูญเสียน้ำหนักน้อยกว่าและมีคะแนนคุณภาพการยอมรับโดยรวมสูงกว่าปวยเล้งที่ไม่ผ่านการลดอุณหภูมิ นอกจากนี้ยังพบว่าปวยเล้งที่ผ่านการลดอุณหภูมิด้วยระบบสุญญากาศร่วมกับน้ำทำให้มีสารประกอบฟีนอลที่ละลายได้มากที่สุด แต่ปวยเล้งที่ผ่านการลดอุณหภูมิด้วยระบบสุญญากาศร่วมกับน้ำมีอายุการเก็บรักษานานกว่าปวยเล้งที่ผ่านการลดอุณหภูมิด้วยระบบสุญญากาศและชุดควบคุม คือ 14, 12 และ 9 วัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตามการลดอุณหภูมิด้วยระบบสุญญากาศและสุญญากาศร่วมกับน้ำไม่มีผลต่อปริมาณวิตามินซี ปริมาณคลอโรฟิลล์ ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ ปริมาณแคโรทีนอยด์ กิจกรรมของสารต้านอนุมูลอิสระและกิจกรรมของเอนไซม์คลอโรฟิลล์เลสของปวยเล้ง

Thesis Title Effects of Vacuum Cooling on Postharvest Quality of Spinach

Author Miss Phuangphet Hemrattrakun

Degree Master of Science (Agriculture) Horticulture

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Danai Boonyakiat

Chairperson

Dr. Pichaya Boonprasom

Member

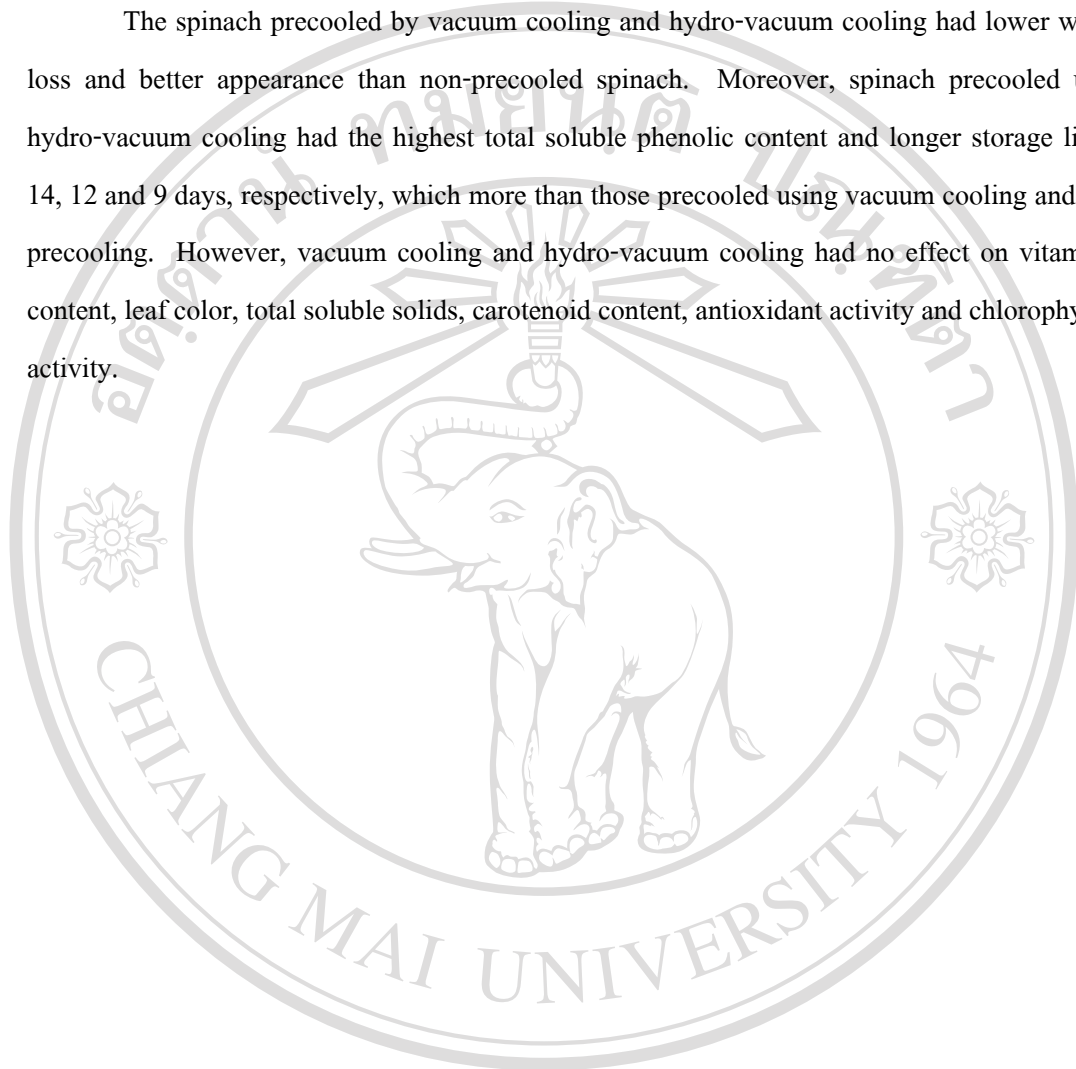
Abstract

The study on physico-chemical quality of spinach which packed in polyethylene bag during storage at various temperatures was conducted. The results showed that after 2 day storage, spinach stored at 0, 4 and 8°C had better appearance than those stored at ambient temperature (28±2°C). Spinach stored at the ambient temperature had the highest L* value, chroma and weight loss percentage. Nonetheless, it had the shortest storage life. Chlorophyll a, chlorophyll b and total chlorophyll contents of spinach stored at 0, 4, and 8°C were higher than those that stored at ambient temperature. Spinach stored at 0°C showed the best appearance, the highest vitamin C content and the longest storage life. However, storage temperature had no effects on total soluble solids and carotenoid content.

The optimum parameters for vacuum cooling process of spinach were at 6 millibar of the final pressure and 8 minutes for the holding time. Spinach precooled by the previous parameters had 1.63% weight loss. Total cycle time was 19 minutes, energy consumption was 2.60 kwh and the calculated electricity cost was 0.028 baht/kilogram. The optimum parameters for hydro-vacuum cooling of spinach were at 7 millibar of the final pressure and 5 minutes for the holding

time with 350 seconds of water time with 1.31% weight loss. Total cycle time was 23 minutes, energy consumption was 2.60 kwh and the calculated electricity cost was 0.028 baht/kilogram.

The spinach precooled by vacuum cooling and hydro-vacuum cooling had lower weight loss and better appearance than non-precooled spinach. Moreover, spinach precooled using hydro-vacuum cooling had the highest total soluble phenolic content and longer storage life of 14, 12 and 9 days, respectively, which more than those precooled using vacuum cooling and non-precooling. However, vacuum cooling and hydro-vacuum cooling had no effect on vitamin C content, leaf color, total soluble solids, carotenoid content, antioxidant activity and chlorophyllase activity.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved